

Inventaris van het archief van J.C. Rullmann

Levensjaren 1876-1936

Samengesteld door drs. P. Bak

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 303
Augustus 1996

Inleiding

Levensbeschrijving

‘Een echt kind van het Amsterdams Réveil’ – zo noemde Johan Coenraad Rullmann zichzelf in zijn autobiografische aantekeningen.¹ Geboren op 31 maart 1876 als zoon van een Amsterdamse verguldersbaas, die als lid van het hoofdbestuur van de ‘Vereeniging van Vrienden der Waarheid’ voorging in orthodoxe gemeenten, raakte hij van kindsbeen af vertrouwd met de kuyperiaanse gedachtenwereld. De strijd voor kerkherstel, die uiteindelijk in 1886 uitmondde in de Doleantie, heeft, zo schreef F.W. Grosheide in 1937 ter nagedachtenis van Rullmann ‘beslag gelegd op heel zijn ziel’.² Ruim veertig jaar later, in 1928, toen Rullmann ter ere van zijn zilveren ambtsjubileum werd genterviewd voor het *Jaarboekje der Gereformeerde Kerk van Utrecht*, stond hem nog levendig voor de geest hoe hij op een zaterdagavond naar een kiosk werd gestuurd om Kuypers *Het conflict gekomen* te kopen en hoe het thuis in een adem werd uitgelezen.³

Hij was erbij geweest, had de kerkelijke strijd van nabij meegemaakt en zag het als zijn plicht de betekenis daarvan voor het gereformeerde nageslacht te boekstaven. Als student theologie aan de Vrije Universiteit (1896-1903) begon hij met een niet aflatende ijver boeken, brochures en kranten op dit gebied te verzamelen. Er ging bijna geen dag voorbij zonder dat de dagelijkse wandeling met studie-vriend Jacob Daniël du Toit (later hoogleraar in Potchefstroom, Zuid-Afrika) niet even voerde langs de stalletjes met antiquaria in de Oudemanhuispoort.⁴

Rullmann bouwde in de loop der jaren een unieke bibliotheek over de gereformeerde kerkgeschiedenis op. En hij liet haar niet ongebruikt. Hij schreef in het *Gereformeerd Studentenblad*, het *Gereformeerd Jongelingsblad*, het *Friesch Dagblad*, *Hollandia*, *Stemmen des Tijds*, het *Gereformeerd Theologisch Tijdschrift*, *De Standaard*, het *Jaarboek ten dienste van de Gereformeerde Kerken*, de *Utrechtsche Kerkbode* en *De Reformatie* - vóóral over kerkhistorie. Uit zijn artikelenserie ‘Van onzen stamboom’, die Rullmann tien jaar lang in Sikkels *Hollandia* verzorgde, kwam zijn kerkhistorische ‘trits’ *De Afscheiding* (1912), *De strijd voor Kerkherstel* (1915) en *De Doleantie* (1916) voort. Zijn *Kuyper-bibliografie* (1923-1940, 3 dln.) begon als een artikelenserie in *De Reformatie* en het *Gereformeerd Jongelingsblad*. Voorts verschenen van Rullmanns hand onder meer biografieën van F.L. Rutgers (1918), G.F. Gezelle Meerburg (1919), A. Kuyper (1928), H. Colijn (1933) en W.H. Gispen (1933).

Wegens zijn verdiensten als geschiedvorser werd Rullmann in 1925 benoemd tot lid van het Historisch Genootschap. Twee jaar later volgde de

---

1. P.L. Schram, ‘Rullmann, Johan Coenraad’, in: *Biografisch lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme*, I (Kampen, 1983), 301.

2. F.W. Grosheide, ‘Dr. J.C. Rullmann. 31 Maart 1876 - 2 April 1936’, in: *Jaarboek ten dienste der Gereformeerde Kerk in Nederland* (1937), 441.

3. R. Hagoort, ‘Ds. J.C. Rullmann’, in: *Officieel Jaarboekje ten dienste der Gereformeerde Kerk van Utrecht*, jrg. 10 (1928), 10-11.

4. Hagoort, ‘Ds. J.C. Rullmann’, 6, 11.

benoeming tot ridder in de orde van Oranje-Nassau. In 1930 verleende de VU hem op grond van zijn kerkhistorisch onderzoek een eredoctoraat in de theologie.

Behalve geschiedschrijver was Rullmann ook predikant: van 1903-1911 in Garijp (Fr.), van 1911-1913 in Berkel (Z-H.), van 1913-1928 in Utrecht en van 1928-1936 in Wassenaar. Er is wel gesteld, dat Rullmann de studeerkamer boven de gemeente prefereerde, maar volgens P.L. Schram heeft zijn pastorale werk nooit onder zijn publicistische arbeid geleden.⁵

'Uw wil geschiede!' was de tekst van Rullmanns laatste preek. Hij wist, dat het einde nabij was. Op 2 april 1936 overleed Rullmann. Hij werd in Wassenaar begraven op het kerkhof naast de oude historische kerk.

Over de collectie

De collectie-Rullmann, die fragmentarisch bij het HDC is binnengekomen, bevat slechts een dozijn 'echte' archiefstukken. De 'documentaire' stukken overheersen. In de afdeling 'Documentatie' nemen de stukken betreffende de regeling van het hoger onderwijs (1870-1878) een voornamelijk plaats in. Ze hebben zich in één omslag bevonden en zijn, blijkens het opschrift op de voorkant, verzameld door J.I. Doedes. Doedes was van 1873 tot 1874 rector-magnificus van de Rijksuniversiteit van Utrecht. Het is onduidelijk hoe deze stukken in de collectie-Rullmann terecht zijn gekomen. De nummering van de stukken, zoals vermeld in de inhoudsopgave aan de binnenzijde van de omslag, is bij de inventarisatie aangehouden. De stukken met de nummers 40-44 en 46-51 ontbreken.

Voorts bevat de collectie-Rullmann een verzameling boeken, dichtbundels, periodieken, overdrukken en brochures, die in de collectie van het HDC is opgenomen. Van de verzameling is als bijlage een lijst aan de inventaris toegevoegd. Ook is het HDC in het bezit van een vaas, een theelichtje, een wandtekst en een kast met een catalogus van ca. 3000 titels van boeken, tijdschriftartikelen, rapporten e.d. van Rullmann.

In de collectie bevond zich reeds een magazijnlijst van N. van Dijk en een inventaris van R.J.A. Doornenbal, die onder de nummers 33 en 34 aan de inventaris zijn toegevoegd.

P. Bak, oktober 1990

Tweede zending 1997

In het archief van J. Wille werden stukken aangetroffen die lang geleden van deze collectie zijn afgeraakt. De stukken zijn nog niet beschreven. Een aantal boeken afkomstig uit de VU-bibliotheek en de huwelijksbijbel zijn aan het archief toegevoegd. De omvang van de aanvullingen is 0,24 m.

---

5. Grosheide, 'Dr. J.C. Rullmann', 443; Schram, 'Rullmann', 301.

Plaatsingslijst

A. ARCHIEF

I. Openbaar leven

1. Tekst van een lezing van Rullmann over het Reveil, geschreven, (ca. 1901).
1 stuk
2. Manuscripten en typoscripten betreffende het 'Woltjer-comité', 1926-1927.
1 omslag

II. Particulier leven

3. Poesie-album van Teunie van Voornveld, zuster van Philippine, met poesie-plaatjes, aquarellen, tekeningen, een bijdrage n.a.v. een citaat van Groen van Prinsterer, een ansichtkaart en drie losse gedichten, 1886-1944.
1 deel
4. Tentamenbriefje voor Rullmann van A. Kuiper, z.j.
1 stuk
5. Poesie-album van Philippine P. van Voornveld, verloofde van Rullmann, met drie gedichten, een potloodtekening, een inkttekening en een poesie-plaatje, 1895-1896.
1 deel
6. Aantekeningen van Rullmann, met circulaire van het Algemeen Nederlandsch Verbond d.d. dec. 1900, ingekomen brief van de Gereformeerde Studentenbond aan de VU 'Soli Deo Gloria' d.d. februari 1901, concept cursus geschiedenis van de ARP en een lezing over art. 36 van de Gereformeerde geloofsbelijdenis, 1896-1935.
1 pak
7. Album, getiteld 'Amicitiae', met vier gedichten, van G.C. Klarhamer, G. Barger Ezn, K. Visser en J. Ubbink, 1897.
1 deel

8. Uitnodiging voor de reünie van het studentencorps aan de VU ter gelegenheid van het tiende lustrum, (ca. 1930).
1 stuk
9. Brief van de Kuypertstichting aan de weduwe van Rullmann met dankzegging voor belangstelling voor en medewerking aan de Kuyperttentoonstelling, 1937.
1 stuk
10. Schrift met een leerrede, een toneelspel en gedichten, geschreven, z.j.
1 deel
N.B. 'De Bijbel' van I.L. Bernhardi heeft als datum 27 oktober 1861.
11. Album met prentbriefkaarten van het 'Heilige Land', z.j.
1 deel
12. Hekeldicht op de paus, getiteld 'Te Rome', ondertekend door 'Oudfort', geschreven, z.j.
1 stuk
N.B. Handschrift m.i. niet van Rullmann.

B. DOCUMENTATIE

I. Regeling van het hoger onderwijs

- 13-22. Stukken betreffende de regeling van het hoger onderwijs, 1870-1878.
  13. Omslag met opschrift 'Stukken betrekking hebbende op de regeling van het Hooger Onderwijs in Nederland 1870-1876. Een verzameling van verzoekschriften en Adressen der Akademische Senaten en van Faculteiten aan de Tweede of ook Eerste Kamer der Staten Generaal, of ook aan Z.E. den Minister van Binnenlandsche Zaken, enz. enz. Bijgebragt door J.I. Doedes', geschreven, z.j.
1 stuk
  14. Adressen van senaten en faculteiten van de hogescholen van Leiden, Utrecht, Groningen en Delft aan de Eerste Kamer, Tweede Kamer en de minister van binnenlandse zaken, afschriften, geschreven en gedrukt, 1870-1876 (omslagnr. 1-17).
1 pak
  15. Adressen van de Algemene Synode der Nederlandse Hervormde Kerk, de Commissie tot de zaken der Remonstrantse Broederschap en Nederlandse-Hervormde predikanten op persoonlijke titel, m.n. aangaande de regeling t.a.v. de theologische faculteiten, afschriften, 1875 (omslagnr. 18-23).
1 omslag
  16. Wetsontwerpen en memories van beantwoording van de minister van binnenlandse zaken, 1874-1876 (omslagnr. 24-28).
1 omslag

17. Teksten van pré-adviezen van commissies uit de faculteiten van de hogescholen van Leiden, Utrecht en Groningen betreffende de algemene maatregel van inwendig bestuur, vermeld in art. 84 van de wet van 28 april 1876 (Stbl. 102) tot regeling van het hoger onderwijs, geschreven, 1876 (omslagnr. 29).
1 omslag
18. Tekst van het programma voor de vergadering van de faculteiten en senaten van de Nederlandse rijkshogescholen ter uitvoering van art. 84 van de wet op het hoger onderwijs, 1876 (omslag nr. 30).
1 stuk
19. Tekst van een ontwerp van het Academisch Statuut 'ter verkrijging van een der in art. 83 van de Wet op het Hooger Onderwijs genoemde doctoraten', geschreven, 1877 (omslagnr. 31).
1 stuk
20. Concepten en afschriften van adressen van senaten en faculteiten van de hogescholen van Leiden en Utrecht aan de Eerste, Tweede Kamer en de minister van binnenlandse zaken, 1877-1878 (omslagnr. 32-38).
1 omslag
21. Overdruk uit het *Utrechtsch Provinciaal en Stedelijk Dagblad*, getiteld 'Wordt de opheffing van een of meerdere der Rijks-universiteiten door het staatsbelang geboden? Een woord naar aanleiding van het voorlopig verslag der Tweede Kamer der Staten-Generaal, omtrent Hoofdstuk I en Hoofdstuk V der staatsbegroting voor 1879', 1878 (omslagnr. 39).
1 stuk
22. Tekst van het Academisch Statuut, 'avant-project met memorie van toelichting (koninklijk besluit van 27 april 1877, Staatsblad no. 87)', (omslagnr. 45).
1 stuk

23-24. Overige stukken

23. Doorslag van een discussie-nota, getiteld 'Geen nieuwe faculteiten aan de Vrije Universiteit', 1929.
1 stuk
24. Tekst van een lezing van J. Woltjer, getiteld 'Bezwaren en wenschen betreffende het Rapport van de Staatscommissie voor de reorganisatie van het Onderwijs', geschreven, z.j.
1 stuk

II. Losse stukken

25. Handgeschreven afschrift van een 'brief berustende in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage in de collectie Groen van Prinsterer (Aanwinsten 1911 no. XVIII)', 1869.
1 stuk
26. Stukken betreffende de 'Marnix-Vereeniging', 1868, 1874.
1 omslag
27. Circulaire over de gang van zaken bij de benoeming van J.H. Houtzagers als predikant te Kootwijkerbroek, ondertekend door

o.m. W. van den Berg, N.A. de Gaay Fortman, B. van Schelven en W. Geesink, 1885.

1 stuk

28. Circulaire van de algemene synodale commissie 'in zake het niet afgeven van attesten, die door de gemeenteleden M.J. Waller c.s. voor hunne kinderen gevraagd waren', 1885.

1 stuk

29. Kladd van een tekst van een rede gehouden op de jaarvergadering van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerde Grondslag, getiteld 'De Gereformeerde Kerk en de Wetenschap', anoniem, 1887.

1 stuk

30. Spotprent op A. Kuyper, door J. Linse, getiteld 'Ten halve gelegd', kopie, 1904.

1 stuk

Nb. Het origineel bevindt zich in de collectie politieke tekeningen van het HDC.

- 31-32. Kranten en kranteknipsels

31. Herdenkings- en jubileumnummers, 1897-1932.

1 pak

32. Diversen, met herdenking van ds. J.C. Sikkelaar door Rullmann in *De Reformatie*, juli 1920, die tot een polemiek met ds. Netelenbos over 'de ethische richting' leidde; met nummers van *Koers Houden*, mei-september 1931, waarin een polemiek tussen Rullmann en dr. J.W. de Wilde over de vraag in hoeverre de Nederlandse Hervormde Kerk nog 'gereformeerd' was.

1 pak

C. Stukken betreffende de inventarisatie van de collectie-Rullmann

33. Magazijnlijst van de collectie-Rullmann van N. van Dijk, met aanvulling, 1987.

1 stuk

34. Inventaris van de collectie-Rullmann van R.J.A. Doornenbal, 1988.

1 stuk

BIJLAGE

Lijst van boeken, dichtbundels, periodieken, overdrukken en brochures

Boeken

- Elout, C.K., *De Heeren in Den Haag* (Amsterdam, 1907), met tekeningen van L.S. Raemakers; op voorkant 'Ter bespreking'; met recensie in *Algemeen Handelsblad*, 29 oktober 1907.
- Hoekstra, H., De Gaay Fortman, N.A., Van den Bergh, W., *Olie in de wonden. Beschouwingen over het diaconaat* (Kampen, 1929).
- Landwehr, J.H., *In memoriam Prof. dr. H. Bavinck* (Kampen, 1921), met foto's en voorin een verzoek tot bespreking 'in uw blad'.
- Rullmann, J.C., 'De reformatie van het Diaconaat gedurende de laatste veertig jaren', in: *Diaconaal handboek ten dienste der gereformeerde diaconieën* (Rotterdam, 1929).
- Rullmann, J.C., red., *Doleantiestemmen* (Kampen, 1936).
- Toit, J.D. du, *Het Methodisme* (diss. Amsterdam-Pretoria, 1903).
- Wilde, W.J. de, *Geschiedenis van Afscheiding en Doleantie van hervormd standpunt bezien* (Wageningen, 1934), met voorin in potlood: 'De Reformatie 26 oct. '34, 1 Febr. '35, met recensie uit een krant.
- Verslag van de wetenschappelijke samenkomst op 1 juli 1914, bundel met bijdragen van J.C. de Moor, 'De kerk en het sociale vraagstuk' en J. Woltjer, 'Het wezen der materie'.
- Verslag van de wetenschappelijke samenkomst op 5 juni 1916, bundel met bijdragen van G.Ch. Aalders, 'Iets over de bronnenscheiding in den Pentateuch' en P.A. Diepenhorst, 'Het Kapitalisme'.

Dichtbundels

- Toit, J.D. du, *Bij die monument. Verse van Totius* (Potchefstroom, 1908), met voorrede van president Steyn; voorin staat geschreven: 'Van die schrijver J.D. du Toit'.
- , *Rachel. Verse van Totius* (Potchefstroom, 1913), met voorwoord van president Steyn.
- Toit, J.D. du, *Trekkerswee. Verse van Totius* (Potchefstroom, 1915), met tekeningen van J.H. Pierneef; voorin staat geschreven: 'Van den schrijver, Pc stroom 9.6.16'.
- , *Wilgersboom-bogies. Verse van Totius* (Potchefstroom, 1912).

Periodieken

- Gereformeerde praatjes*, nr. 1-15, 21-22 (december 1885-maart 1887, september 1887-oktober 1887).
- Gereformeerde Theologisch Tijdschrift*, jrg. 18, afl. 1 (mei 1917), met bijdrage van Rullmann, 'Kroniek', 34-41.
- Jaarboekje. Officiële uitgave der Gereformeerde Kerk van Utrecht*, jrg. 10 (1928), met levensschets van Rullmann, door J.G. Hagoort, 5-11.
- De Vrije Kerk*, 1895.
- De Kerk des Heeren*, nr. 1 (1890), nr. 10-11 (1890), nr. 15-16 (1890), met de *Gereformeerde praatjes* in een , omslag.
- Woord en beeld*, geïllustreerd maandblad, april 1897.

Overdrukken

- Gewin, E. , 'De "geest der eeuw" en de philanthropie' (*Haarlem, 1922*), uit: *Onze Eeuw*.
- Hartman, J.J., 'Levensbericht van Jan Woltjer' (Amsterdam, 1918), uit: *Jaarboek der Kon. Ak. van Wet. voor 1918*.
- Land, J.P.N. , 'Schotse wijsgeeren aan Nederlandsche Hoogeschoolen' (Amsterdam, 1877), uit: *Verslagen en Med. der Kon. Ak. v. Wet., Afd. Letterkunde*, 2e reeks, deel VII.
- Rullmann, J.C. , 'De Coalitie en het kabinet-Kuyper', uit: *Antirevolutionaire Staatkunde* (z.j.).
- , 'De Coalitie uiteengevallen en weer tot stand gekomen (1891-1897)', uit: *Antirevolutionaire Staatkunde* (z.j.).
- , 'Het Reveil en de opkomst der Antirevolutionaire Partij', uit: *Antirevolutionaire Staatkunde* (z.j.).
- , 'De Schotsche Zendingskerk' (Amsterdam, 1908), uit: *Friesch Kerkblad*, jrg. 2, nr. 13 (z.j., 1908).
- Woltjer, J. , 'Godsdienstonderwijs' (Amsterdam, 1911), uit: *Jaarverslag der Vereeniging voor Voorbereidend Universitair Onderwijs*.
- Woltjer, J., 'Intellectualisme', (Hilversum, 1909) (rede uitgesproken op de algemene vergadering van de Vereniging voor Christelijk-Nationaal Schoolonderwijs, Utrecht, 15 september 1909), uit: *Paedagogisch Tijdschrift voor het Christelijk Onderwijs*.
- 'Wetsontwerp op het hooger onderwijs van den minister Fock', uit: *Tijdspiegel*, 15 augustus 1869.

Brochures

- Anema, A., *Rede ter inleiding der 47e jaarvergadering* (Amsterdam, 1927), uitgave van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerde Grondslag.
- , *Bijzondere universiteiten. Een woord naar aanleiding van het aanhangig Hooger-Onderwijs-ontwerp* (Wageningen, 1903).
- Baron D'Aulnis de Bourouill, J., *De motie-Schaepman en de bezuiniging op Rijksuniversiteiten* (Utrecht, 1883), met binnenin handtekening van K.E. van Griethuyzen Jr.
- Bronsveld, A.W., *Dr. J.J. van Oosterzee* (Haarlem, 1882), uit de reeks Mannen van beteekenis in onze dagen. red. N.C. Balsem, afl. 1.
- Fernhout, K. , *Christus tusschen de kandelaren* (Kampen, 1936), toespraak bij gelegenheid van de dank- en gebedsure, ter herdenking van de Doleantie, Keizersgrachtkerk Amsterdam, 13 februari 1936.
- Geesink, W. , *De beteekenis van het leerstuk der oorspronkelijke gerechtigheid voor de Godgeleerde zedekunde* (Amsterdam, 1890), rede bij de aanvaarding van het ambt van buitengewoon hoogleraar aan de VU, 19 september 1890.

- , *De dogmatische grondslag der Vrije Universiteit te Amsterdam* (Amsterdam-Pretoria), rede gehouden in de meeting van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerde Grondslag, Groningen, 6 juli 1904.
- Hoedemaker, Ph.J. , *Heeren Directeuren der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag* (Breukelen, 1884).
- Hoekstra, H. , *Dat zij den Naam des Heeren loven* (Amsterdam, 1903), rede uitgesproken in de ure des gebeds vóór de jaarvergadering van de VU, Dordrecht, 1 juli 1903.
- , *Uwen Naam geef ik eere* (Amsterdam, 1886), rede uitgesproken in de ure des gebeds voor de Vrije Universiteit, Leiden, 23 juni 1886.
- Hoogewerff, G.C. , *H. Pierson* (Haarlem, 1901), uit de reeks 'Mannen en Vrouwen van beteekenis in onze dagen', red. J. Kalff Jr., afl. 8.
- Klaarhamer, P.J.W., *Het recht, de kracht, de grond der hope tot de stichting en instandhouding van onzen Hoogeschool met den Bijbel* (Middelburg, 1890), toespraak gehouden in de ure des gebeds ter inleiding van de tiende jaarvergadering van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerde Grondslag.
- Rauwenhoff, L.W.E., *De verhouding van de hoogeschool tot de maatschappij* (Leiden, 1892), rede uitgesproken bij het neerleggen van het rectoraat van de Leidse hogeschool, 8 februari 1872.
- Rees, J. van, , *Open brief aan den Weled. Hooggel. Heer Dr. A. Kuypers, oud-hoogleraar van de Vrije Universiteit te Amsterdam, naar aanleiding van de dienstweigering van Jan P. Terwey* (Amersfoort, 1903), uitgave van het landelijk comité zaak-Terwey.
- Rullmann, J.C. , *Altoos dezelfde* (Utrecht, 1928), afscheidsprek bij het neerleggen van de bediening van het woord in de Gereformeerde Kerk van Utrecht.
- , *Discipel en prediker* (Utrecht, 1925), gedachtenisprek bij vijftiendertig jaar ambtsbediening.
- , *De Doleantie* (Zutphen, 1925), uit de christelijke brochure-reeks 'Ons Arsenal', red. H. Kaajan, J. Waterink; op kapt in potlood: 'Gecorrigeerd exemplaar'.
- , *Het Volkspetitionnement van 1878* (z.p., 1928), uitgave van de Unie 'Een school met den Bijbel'.
- , *Onze Vrije Universiteit* (Den Haag, 1923), met op de eerste pagina 'van den schrijver'.
- Rutgers, J. , *Het ontwerp-Geertsema tot regeling van het Hooger Onderwijs met de memorie van toelichting* (Den Haag, 1874).
- Savornin Lohman, A.F. de, *Over het hoogste gezag* (Utrecht, 1884), redevoering bij de aanvaarding van het professoraat aan de VU, 6 juni 1884.
- Schaepman, H.J.A.M., *Het Hooger Onderwijs en de drie Rijksuniversiteiten. Een antwoord aan mr. J. Baron d'Aulnis de Bourouill* (Utrecht, 1883), met voorin de handtekening van K.E. van Griethuysen Jr.
- Sikkel, J.C. , *Het beginsel der wetenschap* (z.p., 1889), rede uitgesproken in de ure des gebeds bij de negende jaarvergadering van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerde Grondslag.
- Toit, J.D. du, *De zestiende eeuwse profetie en haar betekenis voor onze tijd* (Potchefstroom, 1911), rede bij de aanvaarding van het hoogleraarsambt in de theologie aan de Theologische Hogeschool te Potchefstroom.
- Veen, S.D. van, , *Andries Willem Bronsveld* (Baarn, c. 1909), uit de reeks 'Mannen en Vrouwen van beteekenis in onze dagen', dl. 33, nr. 9.
- Woltjer, J. , *Beginsel en norm in de literatuur* (Leiden, 1901), rede bij de aanvaarding van het rectoraat aan de VU.
- , *De eerste vijftiendertig jaren der Vrije Universiteit* (Leiden, 1905), rede uitgesproken in de vergadering van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerde Grondslag, 6 juli, Den Haag.
- , *De Gereformeerde kweekschool* (Amsterdam, 1885), toespraak gehouden bij de opening van de kweekschool gesticht door het bestuur van de DIA-Scholen van de NH-gemeente in Amsterdam, 31 augustus 1885.

- , *Leven en wetenschap* (Leiden, 1897), toespraak gehouden bij de heropening van de lessen van de VU, 24 september 1897.
- , *Overlevering en kritiek* (Amsterdam, 1886), rede gehouden bij het overdragen van het rectoraat van de VU.
- , *Ideëel en reëel* (Amsterdam, 1896), rede bij de overdracht van het rectoraat van de VU.
- , *Vrijheid, de levensvoorwaarde voor het Hooger Onderwijs* (Amsterdam, 1894), inleiding tot het debat over de stellingen voorgedragen in de meeting van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerde Grondslag, Utrecht, 27 juni 1894.
- Woltjer, J. , *De zekerheid der wetenschap* (Amsterdam, 1907), referaat gehouden op de meeting van de jaarvergadering van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerde Grondslag, Utrecht, 4 juli 1907, met los erbij briefje aan de redactie van het *Friesch Kerkblad* met verzoek tot recensie.

Acta van het Zendings-Congres, gehouden te Amsterdam volgens de opdracht der Voorlopige Synode van Nederduitsche Gereformeerde Kerken (Amsterdam, 1890).
Gereformeerde kweekschool te Amsterdam, (Amsterdam 1888), brochure van het bestuur van de kweekschool, op omslag in potlood 'J. Woltjer', binnenin briefkaart gericht aan Rullmann d.d. 16 april 1918.
Publicatie van den Senaat der Vrije Universiteit in zake het onderzoek ter bespreking van den weg die tot de kennis der Gereformeerden beginselen leidt (Amsterdam, 1895).
Rapport aan de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland in zake de opleiding van aanstaande Dienaren des Woords (Middelburg, 1896).
Voortrekken (z.p., 1929), met bijdrage van Rullmann, 'Een geloofsstuk', 3-10.

Nagekomen boeken

Huisbijbel, Amsterdam 1910
Die berymde psalms, Kaapstad 1937
 J. du Toit, *Uit die skrifte*, Potchefstroom 1921
 A. Brummelkamp jr., *Bilderdijk, Da Costa en andere opstellen*, Leiden 1894
 Een minnaar der waarheid, *Loopend blad. Een zestal brieven ter bestrijding der 'Vrije Universiteit'*, Amsterdam 1880
 Totius en F.W. Jannasch, *36 Psalme in Afrikaans*, Kaapstad 1923